

MAGASINET

stefanus

46. ÅRGANG – NR. 7 / DESEMBER 2016

Jul i krigsherjede Irak

Side 4–6

EN KIRKE BLIR TIL

Jon-Geir Dittmann har fulgt prosessen fra spatak til ferdig kirke i Antalya, Tyrkia.

SIDE 8–9

LER SAMMEN

Jenter og gutter, kristne og muslimer går sammen på St. Mina skole i Egypt.

SIDE 10

BERØRT AV BOMBEN

Hany Mikhail Botros forteller sin sterke historie om bombeangrepet i Al Qiddissin-kirken i Alexandria.

SIDE 12–13

FOKUS PÅ FORFULGTE

Faner, fakler, forbønn. Tradisjonen tro har vi i høst hatt et ekstra fokus på våre forfulgte søsken.

SIDE 15

Foto: Thea E. Haavet

LEDER

Håp i ørkenen

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
hag@stefanus.no

Evangelisten Markus, som regnes som «grunnleggeren» av den egyptiske kirken i det første århundret, hadde sin base i Alexandria. Her holdt også de velkjente teologene Klemens (ca. 150–215) og Origenes (ca. 185–251) til. Alexandria var et sterkt religiøst og intellektuelt knutepunkt.

Situasjonen for kopterne – den kristne urbefolkningen i landet – ble dramatisk endret etter den muslimske, arabiske invasjonen i 639–641 e.Kr. Landet ble gradvis islamisert og arabisert. Den egyptiske versjonen av islam har lenge hatt en sentral posisjon innen sunniislam.

Områdene Assiut og El Minya i Øvre Egypt representerer på mange måter kristendommens vugge i landet. Disse områdene ble ikke like raskt påvirket av islamiseringen som andre deler av landet. Helt fram til det 15. århundre var de kristne fortsatt en majoritet. Gradvis ble situasjonen endret også her. Koptisk språk er ikke lenger talespråk. «Kolonispråket», arabisk, råder grunnen over alt.

Kopterne utgjør fortsatt ca. 10 % av Egypts befolkning og har røtter tilbake til urkirken, lenge før det var noe som het islam. Historien forteller om tette forbindelseslinjer til bibelske overleveringer. Ikke bare til gammeltestamentlige fortellinger, men også til Jesu barndomshistorie.

Stefanusalliansen har hatt et langvarig og tett samarbeid med biskop Thomas, biskop i El Qussia bispedømme, som også inkluderer ressursenteret Anafora mellom Kairo og Alexandria, 40 mil unna. El Qussia har en samlet befolkning på ca. 500 000. Ca. 150 000 av befolkningen tilhører kristne kirker, og 93 % av dem tilhører den koptiske kirken. Cirka 45 000 av disse bor i byen El Qussia.

Om lag 60–70 % av den koptiske kirkes medlemsmasse går regelmessig til kirke. Dette området har den høyeste prosentvise andelen kristne i Egypt. Dessverre utsettes kristne i disse områdene i økende grad for forfølgelse. Dette skyldes at deres tilstedeværelse er mer synlig enn andre steder i Egypt.

Det er 35–40 % arbeidsledighet blant de koptiske kristne. 60 % av dem lever under fattigdomsgrensen. De er hovedsakelig bønder med knapphet på dyrkbar jord. Landområder egnet for jordbruksformål er dessverre blitt brukt til byutvikling. Dette har satt fart i arbeidsledigheten. Mange tvinges derfor til å skaffe seg levebrød i byen. Dette er ikke enkelt for marginaliserte kristne uten utdanning. De opplever også sterk motstand fra den muslimske majoritetsbefolkningen. Dette resulterer i at mange forlater Øvre Egypt til fordel for Kairo eller utlandet. På sett og vis er de økonomiske flyktninger, men deres kristne tro spiller også inn.

Stefanusalliansen ønsker å utvide sitt samarbeid med biskop Thomas. Sammen vil vi bidra til at utrydningstruede trossøsken blir værende i Egypt. Erfaringer viser at vidstrakte ørkenområder kan omformes til dyrkbar jord. Vi ser for oss ulike aktiviteter som kan bidra til utdanning, næringsliv, utvikling og kirkelig vekst blant en sårbar kristen minoritet.

Er dette mulig? Biskop Thomas har allerede vist at det går an. Anafora, lenger nord i landet, var for 17 år siden et ørkenområde. «En gal mann så grønt land der andre bare så ørken», forteller biskopen som så muligheter der andre bare så håpløshet. I dag er Anafora et fristed hvor mennesker løftes opp, utvikles, utdannes, utfordres og dyktiggjøres innenfor rammen av et varmt og inkluderende kristent fellesskap. Det handler om å se mulighetene i et land med kolossale utfordringer. Blir du med på å gjøre det som kreves av oss i Øvre Egypt?

Hans Aage Gravaas
generalsekretær

Utgever Stefanusalliansen
Ansvarlig redaktør Hans Aage Gravaas
Redaktør Merete Gamst Strandberg
Redaksjon Kristin Storaker
Thea Elisabeth Haavet
Jan-Eivind Viumdal
Forsidefoto Privat

Design og trykk Kai Hansen Trykkeri
Opplag 16 500
Kontor Trondheimsveien 137
Postadresse P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo
Telefon 23 40 88 00
E-post post@stefanus.no
Hjemmeside www.stefanus.no

Styreleder Jan Gossner
Repr.skapsleder Karin Riska
Org. nr. 970276432
Bankgiro 3000 14 57922 Gavekonto
Revisor BDO AS

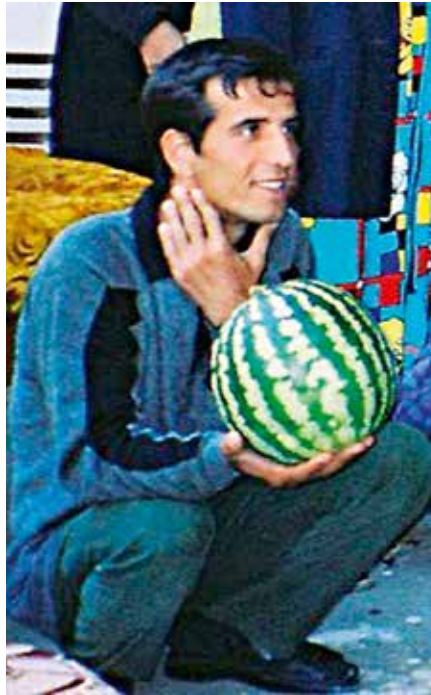
Endelig fri!

Her skulle det stått en appell. Det gjør det ikke. Tohar Haydarov ble nylig satt fri, og tre menn vi appellerte for tidligere i høst har også forlatt fengselet. Det nytter å bry seg.

Tekst: Merete Gamst Strandberg og Lisa Winther

Det er dagen før dette bladet skal sendes til trykkeriet. På side tre oppfordrer vi våre lesere til å sende en julehilsen til Tohar Haydarov (34), som skal tilbringe sin sjuende jul på rad i fangenskap i Usbekistan. Tohar ble i 2010 dømt til ti år i arbeidsleir for besittelse og salg av narkotika. Han har hele tiden hevdet sin uskyld, og pålitelige kilder rundt ham hevder anklagene er fabrikkert for å gi usbekiske myndigheter et påskudd til å fengsle ham. Han er nemlig kristen.

Vi har appellert for Tohar ved to anledninger tidligere, men denne gangen tikket det inn en gladmelding i innboksen like før deadline. Tohar er nemlig prøveløslatt, han er ute av fengselet! Intet gleder oss mer, selv om innholdet på denne siden måtte lages på nytt. Det nytter å vise myndigheter i andre land at vi følger med på hva de foretar seg, det nytter å vise dem at våre kristne søsken har sine støttespillere som ikke gir seg.

*Tohar Haydarov trenger ingen julehilsen i fengselet, og det gjør oss uendelig glade!
Foto: Privat*

Tidligere denne måneden kom en annen god nyhet. De tre kristne aserbajdsjanerne som i høst ble fengslet da de var på en forlovelsesfest i Iran, har fått reise hjem til Aserbajdsjan. Ifølge

Middle East Concern er Bahram Nasibov, Eldar Gurbanov og Yusif Farhadov løslatt mot kausjon.

Vi appellerte for de tre mennene tidligere i høst, og vil takke alle som har vært med på å støtte arbeidet med å få dem ut av fengselet. Uansett hva som skjer videre i saken, er det positivt at de fikk komme ut av fengselet og ut av Iran. Det er inspirerende å se at det kan hjelpe å protestere.

Tohar, Bahram, Eldar og Yusif ser ut til å være så heldige at de kan feire jul i frihet, men det er mange andre der ute som ikke er like heldige. Det sitter mange uskyldige mennesker i fengsel som følge av sin tro. Noen av disse vet vi om, men det er nok også mange der ute som føler seg glemt av verden utenfor murene.

Vær med å be for alle som tilbringer julen i fengsel, og da spesielt for de som er uskyldig dømt. Be om Guds nærvær. Be om styrke og mot. Be om at Gud må berøre hjertene til de som har makt og myndighet til å endre situasjonen for forfulgte over hele verden.

Oppdatering fra Iran

- 17. oktober ble Behnam Irani løslatt etter å ha sonet nesten hele dommen på seks års fengsel i Iran. Høsten 2014 fikk han en dom på ytterligere seks år, men etter en anke ble disse anklagene trukket tilbake. Vi appellerte for ham i 2012 og 2015.
- Ebrahim Firoozi ble i 2015 dømt til fem års fengsel, rett før han hadde sonet ferdig en annen dom på ett år, anklaget for å spre anti-statlig propaganda. I juli ble en høring i forbindelse med ankesaken hans utsatt, og vi har fått rapporter om at han er blitt banket opp.

Bli appellvenn

Som appellvenn kan du gjøre en forskjell for dem som forfølges for sin tro. Et brev utfordrer myndigheter: Det kan få trosfrihetsfanger frikjent og det oppmuntrer den som lider!

SMS: Send **ROP** til **2377** for å motta appellene på SMS. Du blir belastet med 20 kr per appell over telefonregningen. Vi trykker og sender et eget brev for deg når du signerer via SMS. Enkelt for deg, og like effektivt for de som blir forfulgt for sin tro!

– Barnas smil betyr alt!

Mamma Maryams største juleglede er å se flyktningbarn og fattige slumbarn smile og le på julefestene hun arrangerer.

Tekst: Thea Elisabeth Haavet

Foto: Privat

For sjetten år på rad arrangerer Maryam julefester for barn i Irak.

– Jeg elsker jul, og det beste ved jula er julefestene. Å se hvor glade barna blir, betyr alt for meg. Da glemmer jeg hvor hardt jeg jobber og hvor sliten jeg er. Disse barna er det kjæreste jeg har i livet, forteller hun på telefon fra Irak.

På den ene julefesten inviterer Maryam kristne internflyktninger som bor i Erbil. Disse barna feirer jul på flukt for tredje år på rad.

– Flyktningene bor i små konteinerhus. De har ikke plass til juletre, råd til å kjøpe julegaver eller mulighet til å feire jul slik de er vant til hjemme fra. Festen jeg arrangerer blir derfor julefeiringen deres.

Det blir færre flyktningbarn på julefesten i Erbil i år enn det var i fjor. Årsaken er at mange familier har dratt til Libanon eller Jordan i løpet av det siste året. De så

Mamma Maryam arrangerer julefest for barn i Irak for sjetten år på rad.
– Det viktigste med jula er at Jesus kom til jorda for å frelse oss fra alle våre synder. Han gir oss den sanne gleden, sier Maryam.

ikke lenger noen framtidsutsikter i Irak. Desto viktigere er det for Maryam å skape håp og glede for de som holder ut.

– På julefesten leier vi en stor hall som vi pynter i julestil. Vi underholder fra scenen, synger julesanger sammen, og frivillige leker med barna. Alle får god mat og godteri. Julenissen kommer selvfølgelig og deler ut gaver til barna. I tillegg får hver familie klær, sko, sokker og en pakke med mat. De blir veldig glade.

Julefest for slumbarn

Den andre julefesten arrangerer Maryam og hjelperne hennes for fattige farløse barn i Bagdad-området, en blanding av shiamuslimer og kristne. Disse barna bor i et svært fattig slumlignende område. Mange har mistet faren på grunn av terrorhandlinger, og har ikke lenger noen som kan forsørge dem. Maryam og teamet hennes bidrar med mat, skolepenger og annen hjelp hele året, men har ikke nok ressurser til å hjelpe alle hver måned. Barna er så fattige at de til tider spiser matrester fra søpla for å overleve.

Hvert år velger Maryam ut tusen barn fra dette området, som får delta på julefesten. Hun sender busser for å hente dem til festen, og mødrene blir med.

– Hva tenker de om at en kristen kvinne arrangerer julefest for muslimer?

– Det går helt fint. Shiamuslimer er veldig glade i kristne. Både barna og mødrene klapper og danser når vi synger julesanger om Jesus. Mødrene sier til meg: Ingen husker på oss utenom du! Jeg svarer dem at Jesus lærte meg å gjøre dette. Han elsker alle nasjoner, og både kristne og muslimer.

Barna får servert et godt måltid mat, men de fleste vil ikke spise opp alt på festen. De sparer noe for å ta med seg hjem.

– De sier at maten de får skal rekke i tre dager. Det gjør meg trist, sier Maryam.

Redde flyktninger

Mens alles øyne er rettet mot Mosul og kampen mot IS, fortsetter mamma Maryam og sønnen Rami trofast arbeidet for å hjelpe de som har flyktet. Selv om noen kristne landsbyer er blitt gjen-erobret i høst, vil det kreve mye gjenoppbygging og stabile sikkerhetstiltak før flyktningene kan vende hjem. Det kan tidligst skje til våren. Og nå står de kristne internflyktningene overfor nye bekymringer. De frykter en ny strøm av flyktninger fra Mosul.

– Det gjør dem redde, fordi de har opplevd at mange av sunnimuslimene som bor i Mosul-området støttet IS. De har opplevd at naboene deres mottok IS med åpne armer da soldatene ankom

Klovner er ikke det vi i Norge vanligvis forbinder med jul, men de kan bidra til å lokke fram smil hos barn som ellers ikke har mye glede i hverdagen.

byen, og tok over husene, bilene og eie-
dommene deres, forteller Maryam.

De kristne internflyktingene frykter nå at
en stor ny flyktingstrøm fra Mosul vil
inneholde mange mennesker som støtter
IS. De frykter at disse vil skape nye proble-
mer for de kristne som allerede er på flukt.

– Be for Mosul og for flyktingene i Erbil. De
er veldig redde! Be for fred i hele Irak, opp-
fordrer Maryam.

Familien hennes, som for lenge siden har
bosatt seg i Sverige, er svært bekymret på
hennes vegne.

– De ringer meg og ber meg forlate landet,
kjøpe et nytt hjem i Sverige og tjene Jesus
der. Men Jesus elsker alle mennesker og
han glemmer ikke Irak, så jeg vil jobbe med
Jesus her. Gud er med meg. Han gir meg
kraft og hjelper meg med alt, avslutter
Maryam.

Alle barna får god mat og godteri, og selvsagt julegaver.

Vær med å be for:

Julefestene: Svært mye arbeid ligger i forberedelsene til og gjennomføringen av julefestene. Be om at alt går etter planen, og at festene blir til velsignelse for alle som deltar.

Beskyttelse: Sikkerhetssituasjonen i Bagdad-området er svært dårlig, og situasjonen i det kurdiske området er også usikker. Be om Guds beskyttelse for Maryam og teamet hennes.

Maryams helse: Maryam har ryggproblemer og må muligens operere for andre gang. Be for at legene skal finne fram til den beste behandlingsmetoden og at hun skal bli helt frisk igjen.

Bryllupet til Rami: Maryams sønn Rami, som formelt er ansvarlig for flyktingarbeidet, skal gifte seg i desember. På grunn av kulturelle forventninger til hvem som skal inviteres blir bryllupet veldig dyrt, og det kan føre til at familien må ta opp lån. Be om sponsorer til bryllupet og en velsignet feiring for Rami og familien.

Jul i Mosul?

Kirkeklokkene ringer på nytt i Bartella. Men de internt fordrevne kristne i Irak er dypt tvilende til om de kan vende tilbake til landsbyene sine i de tidligere IS-kontrollerte områdene rundt Mosul.

Tekst: Hilde Skaar Vollebek

Foto: Zaid B. Matti og Thea E. Haavet

– Vårt håp står som før til Gud, ikke til mennesker, svarer erkebiskop Nicodemus på spørsmål om han har håp for framtiden. Som alle andre internt fordrevne fra Mosul, følger den syrisk-ortodokse kirkelederen tett med på utviklingen i hjembyen. Det er gått nesten to og et halvt år siden terrorgruppen Den islamske stat (IS) fordrev alle kristne fra storbyen Mosul og de omliggende landsbyene på Ninivesletten. I skrivende stund har irakiske sikkerhetsstyrker gjenerobret flere av disse landsbyene fra IS' kontroll.

Kors hugget ned

I slutten av oktober ble IS drevet ut av den lille byen Bartella, som tidligere huset 30 000 kristne innbyggere. Erkebiskopen var raskt på besøk i Bartella sammen med andre kirkeledere. Det som møtte dem var ødelagte og plyndrede hus, og kirker tilgriset med graffiti. Alle kors som tidligere prydet kirkebygningene var hugget ned og flere av kirkene hadde store brannskader. Likevel, kirkelederne feiret gudstjeneste i Bartella for første gang på over to år.

– Da vi hørte kirkeklokkene i Bartella igjen, ble vi alle så glade, forteller erkebiskopen. Han var også veldig glad for å finne igjen gamle manuskripter på arameisk, og fikk tatt dem med i sikkerhet.

Traumer

Michael Farro (22) gleder seg også over at hjembyen hans er frigjort. Den unge studenten bodde der fram til 2014, og har siden den gang pendlet mellom byen Erbil i det kurdisk-kontrollerte området i Nord-Irak, og hovedstaden Bagdad. Han deler nylige bilder av kirken sin, som er påført store skader. I fjor fortalte han at han drømte om å komme tilbake til kirken sin og be der en siste gang. Det ønsket kan kanskje oppfylles snart. Likevel, Michael ser ikke for seg å bo i Bartella igjen. Drømmen er fortsatt å få en mulighet til å bosette seg utenfor Irak. Traumatet han og andre kristne opplevde da de ble fordrevet fra hjembyen sitter fortsatt i, og ingen vet hvor lenge og hvor blodig kampen mot IS inne i Mosul vil bli.

Jesus brakte fred

Erkebiskop Nicodemus er også usikker på fremtiden. Vil det være mulig å feire

jul i Mosul i år? For biskopen er julen den fineste høytiden, og den grønne fargen på juletrærne minner han om nytt liv, og om håp.

– Julen er en gledetid fordi vi husker freden som Jesus brakte da han kom til jorda, sier han.

Som få andre kan erkebiskopen sjeldne mellom den freden Jesus lovet sine disipler, og den freden verden kan gi.

Uten beskyttelse

Biskop Nicodemus sier at de kristne har levd uten beskyttelse siden Saddam Husseins fall i 2003. Det er ingen garantier for at ikke nye terrorgrupper vil oppstå selv om IS blir drevet ut av Mosul. Han mener en ikke må glemme hvor lett IS kom til makten i byen, og at kristne og andre minoriteter vil ha store behov for beskyttelse i tiden framover.

– Nå er det avgjørende tider for de kristne i Irak. Vi vil trenge mye hjelp fra det internasjonale samfunnet til å gjenoppbygge kirkene og de kristne landsbyene på Ninivesletten, sier erkebiskop Nicodemus. Før jul vil biskopen innvie en ny syrisk-ortodoks kirke. Den bygges talende nok ikke i Irak, men vil bli brukt av syrisk-ortodokse bosatt utenfor London.

HJELP OSS Å VÆRE TIL STEDE

FOR DEM SOM FOR-
FØLGES FOR SIN TRO

... for de aller minste

Navn: **MAMA MAGGIE** Land: **EGYPT**

Mama Maggie og hennes tallrike medhjelpere er til stede for barna i Kairos slum, og gjør alt de kan for å gi barna trygghet, selvspekt og tro på fremtiden.

... for hjelperne

Navn: **MARYAM** Land: **IRAK**

«Mamma» Maryam bidrar med mat, varme tepper og klær til kristne, jezidier, muslimer og andre som er drevet på flukt av IS. Og viktigst; omsorg, trøst og et glimt av håp.

... for flyktingene

Navn: «**KIM**»

Land: **NORD-KOREA**

«Kim» er en av flere tusen som hvert år flykter fra Nord-Korea. Gjennom lokale partnere er vi til stede for flyktinger med praktisk og åndelig omsorg, mat, ly og hemmelige fluktruter.

... for trosfrihetsaktivistene

Navn: **SAJID CHRISTOPHER PAUL**

Land: **PAKISTAN**

Sajid Christopher Paul kjemper for retten til trosfrihet. Gjennom juridisk bistand hjelper han kristne som urettmessig havner i retts-salen eller i fengsel.

Dette er noen eksempler
på arbeid Stefanusalliansen
støtter

stefanus
alliansen

Send SMS **TILSTEDE** til **2377**

Kr 200,- pr melding

VIPPS-konto **#19013** Stefanusalliansen

Konto nr **3000 14 57922**

Merk innbetalingen: Min julegave 2016

Fra spatak til ferdig kirke

24 år etter at en husgruppe ble dannet i Antalya, ble menighetens flotte kirkebygg innviet i høst. Åpningen bar preg av at situasjonen er vanskelig for kristne i Tyrkia.

Tekst og foto: Jon-Geir Dittmann

Stefanusalliansens samarbeidskirke i Antalya har vokst fra å være en liten husgruppe i 1992, til at de i dag har drøyt 200 medlemmer. I 2010 startet de planleggingen av et nytt kirkebygg. Kirken ble innviet i høst, men den store åpningsfesten ble avlyst som følge av sikkerhetssituasjonen i Tyrkia.

– Takk for forbønn og støtte i en tøff tid, sier pastor Ramazan Arkan.

– Folk jeg møter i vestlige land spør meg: Hvilken plan har du for de neste fem år? Da svarer jeg at slike planer kanskje er mulig å lage i stabile og demokratiske land, men slik situasjonen er i Tyrkia nå, kan jeg ikke planlegge de neste fem ukene en gang. Her må vi ta en dag av gangen.

Pator Ramazan Arkan smiler når han sier dette, men ansiktsuttrykket røper et snev av trøtthet og oppgitthet. Det er tøffe tider i Tyrkia, og det har blitt mye vanskeligere etter kuppforsøket i juli i år. Det er klappjakt på annerledes-tenkende i Tyrkia, og mye frykt.

Merker presset

Selv om menigheten Ramazan leder ikke er blant dem myndighetene er mest mistenksomme til, så merker de presset. De kristne er og blir en religiøs minoritet som ikke passer inn i den ensrettingen av samfunnet og den økende tyrkiske nasjonalismen som president Erdogan og hans regjering fronter.

– Takk for forbønn, og for all støtten dere har vist oss i disse årene siden vi startet planleggingen i 2010, sier pastor Ramazan Arkan. Her står han utenfor den nye kirken i Antalya. Fra venstre: Ramazan Arkan med Levi på armen, Erkan Firat, Metin Özkaya og Hans Peter Tiefenbach. De tre første er pastorer i Antalya evangeliekirke. Tiefenbach er en sveitsisk misjonær som startet opp menigheten for snart 25 år siden.

– Før kuppforsøket opplevde vi at mange tyrkere, særlig unge, stakk innom kirken vår for å slå av en prat med oss. De var nysgjerrige på kristendommen, men ville ikke bare høre på den negative propagandaen. De ønsket heller å finne ut av det selv ved å bli kjent med oss. Vi hadde mange ikke-troende på gudstjenester i julen og påsken, men etter kuppet er det svært få søkende som våger å komme. Folk er engstelige for å bli assosiert med oss, og redde fordi terror ofte rammer der mange er samlet.

Den muslimske predikanten Fetullah Gülen, som mistenkes for å stå bak kuppforsøket, har vært opptatt av dialog med kristne menigheter og har mange kontakter blant kristne ledere i Tyrkia. Titusenvis av Gülen-sympatisører og frivillige medarbeidere har mistet jobben, og mange er fengslet, mistenkt for å ha bidratt til kupp-planene. Ramazan og hans folk har ikke hatt noen befattning med denne bevegelsen, og det priser han seg lykkelig for nå. Men han kunne ha ønsket seg litt roligere tider.

Takker for hjelpen

I slutten av september hadde undertegnede billetter til Tyrkia for å bli med på åpningen av kirken, men denne ble avlyst som en konsekvens av blant annet kupp-

forsøket i juli. Jeg valgte likevel å dra for å ta pulsen på situasjonen, og for å vise at vi er mange i Norge som bryr oss om våre kristne søsken i Antalya.

Ramazan stråler opp når vår samtale kommer inn på det nye kirkebygget.

– Vi er så takknemlige for alle våre støttespillere som har bidratt til at det har blitt mulig. Hils hjem og si at Stefanusalliansen har vært fantastisk for oss. Det hadde ikke gått uten dere!

Så bærer det til den nye kirken i Lara, fem-seks kilometer øst for sentrum. Sist jeg var der var det bare grunnmuren som var ferdig. Nå møter jeg et bygg på fem etasjer; en moderne arbeidskirke som utvendig ikke ser ut som en kirke. Bygget glir greit inn i den nye leilighetsbebyggelsen som preger dette området, men Ramazan bedyrer at det skal komme et stort kors på fasaden.

Kirken ligger i et nybyggerområde. De som bor her tilhører middelklassen. Mange jobber i turistindustrien. Etter at urolighetene tiltok i Tyrkia har denne gruppen hatt tøffe tider. Turistene våger ikke å komme, og mange har mistet jobben. Da er det godt å ha et menighetsfelleskap å støtte seg på.

– Vi har bygget her fordi vi tror det er enklere å komme i kontakt med folk i et nybyggerområde enn i et etablert strøk. Folk har gjerne færre fordommer når man har det til felles at alle er nye. Sær-

Jon-Geir Dittmann har fulgt prosessen fra første spatak til ferdig kirke. Han jobbet tidligere i Stefanusalliansen, men er i dag sokneprest i Våle, Fon og Vivestad. Her er han til høyre i bildet, sammen med pastor Ramazan Arkan.

lig er vi opptatt av å komme i kontakt med familier med små barn, sier Ramazan entusiastisk.

Lek og kontorer

Hele kjelleren er et lekerom der unge mødre kan komme med barna sine, og der de for en rimelig penge kan få barnepass. Ramazans egne barn, Joshua (6) og Levi (3), er alt fortrolige med dette stedet og kaster seg over noen av lekene. Bygget inneholder også kontorer og

Den nye kirken har mange typer rom, og er bygget slik at den skal gjøre det lettere for menigheten å nå flere tyrkere. Her er Ramazan i kirkerommet sammen med eldstesønnen Joshua.

ulike møterom, og en etasje er tenkt innredet med soverom for ungdommer og andre besøkende. Selve kirkerommet er i nest øverste etasje. Det rommer nesten 200 personer og har oppholdsrom for barn med glassvegg bakerst. Ramazans pastorkollega Erkan Firat har bakgrunn som møbelsnekker, og har utformet alterparti og prekestol i mørkt treverk.

Toppetasjen har rom for kirkekaffe og sosialt samvær, og mulighet for servering av mat. Dette har blitt et veldig praktisk og tjenlig bygg for menigheten, de har til og med heis. Veldig mye er gjort på dugnad, men under ledelse av fagfolk.

Må rapportere

Ifølge tyrkisk lov kan ingen andre enn muslimer etablere og registrere kirkesamfunn eller menigheter. Denne menigheten er registrert som en «dernek», en slags stiftelse med registrerte medlemmer og et styre. De har et lovverk som må følges, og må rapportere til myndighetene.

Menigheten har delt seg i to, ved at

noen av kirkens medlemmer forblir i det gamle lokalet, som de leier. Det er rart å tenke på den utviklingen og veksten som har skjedd i denne menigheten siden 1992. Ramazan er nå blitt en slags prost for tre menigheter; de to i Antalya, samt en menighet med cirka 25 medlemmer i Alanya, to timers kjøretur unna. I alt er det drøyt 200 medlemmer, fordelt på de tre menighetene.

Ny epoke

Til tross for at Tyrkia har blitt et urolig land med unntakstilstand, terrorhandlinger og arrestasjoner, ser ikke Ramazan mørkt på fremtiden.

– Vi må ha tålmodighet, sier han.

Flere ganger har de følt at myndighetene bevisst har stukket kjepper i hjulene for dem, men nå står endelig bygget der. Det kan hjelpe dem å nå ut med evangeliet til stadig flere tyrkere.

Den nye kirken markerer begynnelsen på en ny epoke i menighetens liv. Fortsatt vil de trenge støtte fra norske menigheter og enkeltpersoner. Og fortsatt vil vi trenge å lære av dem om frimodighet og ståpåvilje på evangeliets vegne.

EGYPT

Alt begynte med bønn

Vi har snakket med en av lærerne ved St. Mina skole i El Qussia i Egypt. Hun forteller energisk historien om en drøm som ble virkelighet.

– Barn som vokser opp sammen, lærer sammen, leker sammen. De vil aldri hate hverandre. Det var dette vi drømte om. En arena hvor kristne og muslimer var likestilte. Hvor vennskapsbånd ble bygget. Biskop Thomas sa det ville ha ringvirkninger i samfunnet. Og, han hadde rett! Det er ikke bare barna som blir venner, men foreldrene må også samarbeide. De møtes på foreldremøter, blir kjent og får respekt for hverandre.

– Men, alt begynte i bønn, forteller hun.

– Vi hadde ingenting. Ikke hus, ikke land, ikke penger. Så vi bestemte oss for å be. Biskop Thomas ba oss sette av en time til bønn, klokken ni hver kveld. Ikke bare i El Qussia, men over hele verden. Alle som kjente biskopen samlet seg i bønn. Og Gud hørte oss. Nå har vi en stor skole med over 1 000 elever.

Hun smiler til meg og viser meg

St. Mina skole i El Qussia i Egypt har i dag vel 1 000 elever. Skolen er en drøm som ble virkelighet, og det hele startet med bønn hver kveld. Foto: Kai Tore Bakke.

rundt i skolebygningene. De to store byggene; datarom og bibliotek. Det er godt å kjenne på gleden hennes. Se stoltheten i øynene. Her får mange barn en ny sjans. Utdannelse er utro-

lig viktig når man er en marginalisert gruppe. Det gode er at dette ikke skaper grenser mot dem som tror annerledes. I stedet kan jente og gutt, kristen og muslim le sammen.

EGYPT

Kan det spire i ørkenen?

For over 200 år siden forandret en mann Norge. Han dro land og strand rundt etter et møte med Gud på et jorde i Tune i Østfold. Han plantet små menighetsfellesskap og startet små og store bedrifter. Navnet var Hans Nielsen Hauge, og han levde i en tid med stor fattigdom og undertrykkelse av underprivilegerte grupper. Han viste folk veien til Gud og verdighet. Til Gud i en engasjert tro. Til verdighet gjennom bedriftsetableringer. Her hadde alle en plass; kvinner og menn, svakelige og eldre. Gjennom dette så de at de utgjorde en forskjell. At de var verdifulle.

Forfulgte kristne har i dag det samme behovet for verdighet. I Øvre Egypt etablerer vi nå et prosjekt i haugiansk ånd.

Vi etablerer nå et prosjekt i haugiansk ånd i Sahara, der et stykke ørken skal gjøres om til fruktbart land. Foto: Kai Tore Bakke.

Et stykke ørken skal gjøres om til fruktbart land. Kristne bønder uten land skal få muligheten til å dyrke. Vi etablerer vanningsanlegg og sørger for kontakten

med markedet. Bøndene får undervisning og oppfølging. Samtidig ansvarliggjøres de gjennom lån og tilbakebetaling.

Målet er å skape livsrom for kristne i denne regionen av Egypt, hvor kristendommen har så dype røtter. Samtidig tror vi at dette vil skape positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. Gjennom forretningsdriften kan man skape gode relasjoner til den muslimske majoriteten. Hvis de kristne slik kan være lys og salt i verden, være en positiv motkraft til gamle hegemonier og vise Guds kjærlighet ved å skape livsrom som til syvende og sist gagnar alle, da tror vi at det endelig kan spire i ørkenen.

ALGERIE

Utfordringer i Algerie

Slimane Bouhaf er en av Algeries kristne. Han ble kristen i 1997. I sommer ble han arrestert og anklaget for å ha fornærmet islam på Facebook. Etter en anke ble straffen redusert til tre år. Denne typen anklager har til nå vært relativt uvanlig, og kristne i Algerie er urolige for at dette skal sette ny presedens.

I landet der viktige kirkefedre som Augustin ble født og virket, var det lenge ikke noen algeriske kristne. De siste 20 årene har en stadig sterkere lokal kirke vokst fram på nytt. I dag finnes det flere titusener kristne, noen mener opp mot 100 000. De fleste av disse har muslimsk bakgrunn og er berbere, det vil si det opprinnelige folkeslaget som bodde

Det har vært stor vekst blant protestantiske kristne i Algerie, men de møter mange utfordringer. Slimane Bouhaf ble dømt til tre år i fengsel for å ha fornærmet islam på Facebook. Foto: World Watch Monitor.

i Nord-Afrika da araberne kom på 600-tallet. Det har vært stor vekst blant protestantiske kristne, særlig i Kabylien, nordøst i landet.

Til tross for en ny grunnlov i februar 2016, møter de kristne i Algerie ulike typer utfordringer. Den romersk katolske kirken og EPA, en sammenslutning

av lokale protestantiske kirker, er registrert og anerkjent av myndighetene. Likevel opplever kirker i EPA at deres søknader om å få godkjent gudstjenestelokaler motarbeides. Av de 43 kirkene i EPA har kun 15 stykker et eget gudstjenestelokale. Noen leier lokaler, mens andre samles i hjemmene. I noen områder må de samles ute i naturen for å feire gudstjeneste, for å unngå fiendtlig innstilte naboer. Aktiviteter utenfor godkjente gudshus kan straffes, spesielt hvis de er knyttet til evangelisering. De som forlater islam og blir kristne opplever ofte press fra familie og samfunn, og kan få sine ekteskap oppløst eller bli fratatt barna.

KINA

Forverring i Kina

Kinas menneskerettighetssituasjon er verre enn på mange år, ifølge rapporten «The darkest moment» fra britiske Conservative Party Human Rights Commission. Siden president Xi Jinping overtok makten i 2013 har menneskerettighetsbruddene blitt mer omfattende. Tradisjonelle mål for overgrepene, som politiske dissidenter og religiøse minoriteter, opplever økt press. Men også nye grupper, som advokater og akademikere, er under angrep fra myndighetene. I 2014 ble mellom 1 500 og 2 000

kors ødelagt eller fjernet fra kirker i Zhejiang-provinsen. Siden 2015 har minst 248 menneskerettighetsadvokater og aktivister blitt innkalt til avhør av politiet. De fleste ble løslatt etter kort tid, men noen sitter fremdeles fengslet og risikerer livstid. Flere av advokatene hadde forsvart saker av politisk og religiøs karakter, om blant annet uighurmuslimer, tibetanske buddhister, Falun Gong-utøvere og uregistrerte kristne kirker. En ny dokumentar, «Hard to believe», avslører også en grusom prak-

Økt press, fengslinger, avhør, ødelegging av kors, andre grusomheter. Det er all grunn til å protestere mot kinesiske myndigheter. Dette bildet viser en lysmarkering for noen år siden, for de som er torturert og drept i Kina. Foto: Longtrekhome (CC BY 2.0).

sis med organhøsting fra titusener av Falun Gong-utøvere som sitter fengslet for sin tro.

PAKISTAN

Hefte på urdu

Den oppdaterte versjonen av vårt trosfrihetshefte er nå oversatt til urdu, av vår samarbeidspartner Human Rights Organization. Det ble feiret 27. oktober med en stor fest på et hotell i Lahore. Til stede var blant annet den norske ambassadøren i Pakistan, Tore Nedrebø, samt kristne ledere og andre religiøse ledere.

Talene på festen trakk fram heftet som viktig på mange områder, blant annet at det vil være til god hjelp for å bevare og fremme sameksistens, pluralisme, religiøs toleranse og sosial rettferdighet i Pakistan.

Det gjør oss glade å se at mennesker i andre land setter så stor pris på trosfrihetsheftet vårt. Samtidig gjør det oss triste at vi i det hele tatt trenger å lage slike hefter.

Det ble høytidelig markert at den nye utgaven av vårt trosfrihetshefte nå er oversatt til urdu. Foto: Human Rights Organization.

Seks år etter bomben

Hany Mikhail Botros var vitne til bombeangrepet i Al Qiddissin-kirken i Alexandria, der tjue omkom og over hundre ble skadet. Nå forteller han sin sterke historie.

Tekst og foto: Lisa Winther

Selv om klokken bare er halv elleve om formiddagen, står solen høyt og kaster sine stekende stråler over Alexandria. Fra en gate sperret for biltrafikk går jeg inn i den svale bakgården mellom to av bygningene som tilhører kirken Al Qiddissin. Den søte lukten av røkelse hviler i luften. Det er hverdag, men kirkens bygninger yrer av liv og aktivitet av ulike slag.

Med et fast håndtrykk og et varmt smil blir jeg hilst velkommen av Hany Mikhail Botros. Den velutdannede forretningsmannen geleider meg til prestenes kontor, der vakre ikoner henger på veggene. Vi setter oss i de generøse rokokkostolene. Så begynner han å fortelle om den skjebnesvangre natten til 1. januar 2011. Minnene sitter som spikret.

Det smeller

Over 4 000 av kirkens medlemmer var samlet til nyttårsaftensmesse for å be inn det nye året.

Al Qiddissin-kirken i Alexandria er et stort fellesskap, som blant annet driver to barnehager og et aldershjem. Her er hovedkirkesalen.

– Som vanlig var jeg møtevert, plassert ved den ytre porten ut mot gaten. Jeg hilste alle velkommen og hjalp folk ut igjen. For å slippe trengselen da messen sluttet halv ett, hadde noen allerede begynt å gå kvart over tolv.

Fem minutter senere hører Hany et kraftig, men dempet, smell utenfor porten og luften blir fylt av røyk og støv. Synet som møter Hani vil han aldri glemme. Utenfor porten står en bil i brann og det ligger døde og hardt skadde mennesker både på gaten, i portåpningen og i inngangspartiet. Kaos bryter ut og mennesker strømmer til for å prøve å få de skadde til et sykehus som drives av kirken i et nabobygg.

– 19 personer døde ved porten til kirken den natten, og 115 ble skadd på ulike måter, forteller Hany. En person med brannskader på 75 % av kroppen døde senere.

– Jeg vil ikke tenke på hva som hadde skjedd hvis bomben hadde gått av ti minutter senere og gaten hadde vært full av tusenvis av mennesker etter nyttårsmessene. Selv takker jeg Gud at jeg stod bak jernporten da bomben eksploderte, sier Hany, som selv ikke ble skadet i angrepet.

Bilde med blod

Innenfor porten har kirken laget en liten minneutstilling etter sine martyrer, som de kaller de som døde den natten. I en glassmonter henger et stort bilde av Jesus med utstrakte armer. Bildet hang tidligere over inngangsporten. Nå er det fullt av flekker av blod fra ofrene. Rundt bildet henger portretter av de tjue som døde. Et blodstenkt tøyestykke som ble brukt den kvelden henger som Jesu mantel over et kors. På selve korset er Apostlenes gjerninger 7,60 risset inn: «Herre, tilregn dem ikke denne

Hany Mikhail Botros preges ennå av minnene fra natt til 1. januar 2011.

synden.» I glassmonteren er det også blodstenkte relieffer som falt ned fra fasaden. Bomben var full av en stor mengde metallgjenstander, som forårsaket mange alvorlige skader. Noen av metallbitene er også tatt vare på i glassmonteren som et minne om den forferdelige natten.

Mottok trusler

I forkant av bombeangrepet hadde kirken, sammen med et tjuetall andre kirker i Alexandria, mottatt trusler fra voldelige islamister. Derfor var to politimenn vakter utenfor kirken.

– Da bomben eksploderte var politimennene ikke på sine poster, og «tilfeldigvis» ble ingen politimenn drept eller skadet, sier Hany.

Myndighetene arresterte 17 personer i etterkant av angrepet, men lot dem gå kort tid etter. Fortsatt har ingen blitt dømt eller tatt på seg skylden for angrepet. Hany mener mye tyder på at noen med link til Det muslimske brorskapet sto bak.

Selvfølgelig gjør en slik opplevelse mye med de som opplever den. Hani blir stille når han forteller om sin gode venn som mistet sine to døtre, kona og svigerinna i eksplosjonen. Den ene datteren var bestevenn med Hanis egen datter.

Man kan tydelig se blodet fra skadde og døde på dette bildet, som tidligere hang over inngangsporten til kirken. Bildet er i dag omkranset av bilder av de drepte i bombeangrepet.

– Selvfølgelig er det tungt, men vi kommer oss gjennom det. Min venn pleier å si at uten Gud hadde han enten tatt selvmord eller blitt gal.

– Gud passer på oss

Jeg spør om de som opplevde bombeangrepet får psykologisk hjelp til å håndtere traumatet, men får ikke noe konkret svar. Mulig det er for sensitivt å snakke om, eller at det ikke passer inn i bildet av sterke troende som ikke lar seg knekke av forfølgelse.

– Folk spurte om vi var redde for å gå i kirken etter angrepet, men vi svarte at vi aldri noensinne vil slutte å gå til kirken vår, forteller Hani, mens han lener seg ivrig framover. Røsten blir engasjert når han forteller om hvordan prestene fortsatte med daglige messer.

– Selvfølgelig var vi glade for økt politibeskyttelse fra myndighetene i perioden etter angrepet, men vi har Gud. Han passer på oss. Noen anklager kristne for å skjule våpen inne i kirkene våre. Men det eneste våpenet vi har er bønn. Det er vårt sterkeste våpen! Tro-

en vår har blitt sterkere, sier han med ettertrykk.

Koptisk jul

En knapp uke etter eksplosjonen var det koptisk julefeiring. Over 5 000 mennesker kom til kveldsmessen den 6. januar. Hani blir rørt når han tenker tilbake på den spesielle stemningen som var den kvelden.

– Det var en vakker og sterk kveld. Som møtevert kunne jeg se at folk var nedtrykt da de kom, men at de gikk derfra oppløftet og med nytt håp. Den julemessen glemmer jeg aldri.

Kirken opplevde stor støtte fra både andre kristne og muslimer etter angrepet. De kom til kirken for å vise sin støtte, og mange bidro økonomisk til sykehusregningene til de skadde.

– Til og med noen av de muslimske politimennene som var stasjonert utenfor kirken den julen, tente lys og uttrykte sin medfølelse.

Livskraftig menighet

Hani viser meg kirkens bygninger. Ly-

den av latter fra en av kirkens to barnehager står i sterk kontrast til historien jeg nettopp har hørt.

– Den første gudstjenesten ble holdt i et lite lokale 12. juli 1971. Etter hvert har menigheten utvidet lokalene flere ganger, sier Hany med stolthet i stemmen.

Selv om de fortsatt ikke har nødvendige tillatelser, har myndighetene latt dem være i fred etter at utbyggingen var avsluttet. Hany viser meg begejstret kirkens bokhandel, jobbformidling og reisebyrå, samtidig som han ivrig forteller om dataundervisning, kreative tilbud til barn og ungdom og kirkens aldershjem. Det er en livskraftig menighet på mange måter. Samtidig blir de daglig minnet på virkeligheten de lever i. Rett overfor kirken ligger en moské. Hver gang kirken utvider sin virksomhet eller utvider sine arealer, gjør moskeen det samme.

Ettertenksomt går jeg ut igjen i den varme solen. Den søte duften av røkelse avtar, men inntrykkene vil sitte igjen lenge.

BARN SOLGTE FOR BARN

18. oktober hadde barna i Bedehusbarnehagen i Blomsterdalen i Bergen stefanusdag, der de solgte egenprodusert kunst og middag til foreldrene. De fikk inn 14 771 kroner til Mamma Maggies arbeid for gatebarn i Kairo, og har sendt oss følgende tekst:

Vi har hatt stor glede av å bli bedre kjent med stefanusbarna i Egypt i løpet av denne høsten. Det har vært så fint å høre om andre barn, i en helt annen del av verden, som har vokst opp under helt andre omstendigheter enn oss, men som likevel på så mange måter ligner på oss. Barn på to, tre, fire og fem år, som har følelser og tanker. De blir lei seg, glade, redde og begeistret, de trenger trygghet og nærhet, og de trenger å vite at de er ubetalelige, verdifulle og høyt elsket av Gud. Akkurat som oss.

Vi har tatt med oss stefanusbarnas motto «I can» inn i vår barnehagehverdag. For eksempel da vi var på tur på fjellet, og noen syntes det var vanskelig å komme seg opp. Da fikk vi tenke som stefanusbarna, og det hjalp. Jeg kan! Vi har laget en liten kunstutstilling i løpet av høsten, med tre forskjellige ting som foreldrene kunne kjøpe på stefanusdagen vår. Det var fint å tenke på at det vi laget og stilte ut, kunne bety liv og håp for et annet barn. Det er så godt å være med å hjelpe. For lyset er jo sterkere enn mørket. Kjærligheten overvinner hatet. Håpet er sterkere enn døden. Og vi i Bedehusbarnehagen i Blomsterdalen vil være med å håpe, ja kanskje til og med bære håp for noen som ikke kan håpe selv. Vi setter stor

*Det er en stor glede for oss i Stefanusalliansen å ha mange barnehager med på laget. Denne barnehagen har hatt stor glede av å høre om stefanusbarna i Egypt i høst.
Foto: Bedehusbarnehagen.*

pris på å få være en del av arbeidet med stefanusbarna.

FRA NORD TIL SØR

I begynnelsen av oktober satte en gruppe fra Fauske i nord til Lista i sør, kurs for Egypt. De fikk se pyramidene og det egyptiske museet, seile på Nilen og besøke biblioteket i Alexandria.

I en av søppelbyene utenfor Kairo traff de glade barn, som fikk komme til en ren barnehage. De fikk vasket føtterne og nye sandaler. Så fikk de leke og utfolde seg. De tegnet og puslet, lærte regler, bibelvers og sanger om skapelsen, som var ukens tema.

På Anafora, som ligger mellom Kairo og Alexandria, traff de biskop Thomas

og hans stab. Her fikk deltakerne bade i bassenget, vandre i idylliske omgivelser, sitte på taket under stjernehimmelen og være med på stemningsfulle kveldsgudstjenester. Det var gripende å høre om alle de flotte tilbudene på undervisningssenteret Anastasia. Her er det mange kristne som får viktig livshjelp og styrke for sin tro.

Det er flott å være turist i Egypt, men det som gjorde størst inntrykk var nok

møtet med de kristne og prosjektene som støttes av Stefanusalliansen. Vi møtte ydmyke ledere som er opptatt av å løfte opp og hjelpe mennesker, og kristne som møter en utfordrende og vanskelig situasjon med tilgivelse og kjærlighet. Vi har mye å lære av de egyptiske kristne.

(Skrevet av turleder og kateket i Landvik menighet, Erling Hillesund.)

*Vi har mye å lære av egyptiske kristne, skriver Erling Hillesund etter gruppeturen til Egypt.
Foto: Privat.*

GRUPPETUR TIL MYANMAR

Vi minner om at påmeldingsfrist for gruppeturen til Myanmar med Jan Gossner, Kjell Magne Bondevik og Reidulf Stige er 13. januar. Les mer om turen på www.stefanus.no.

Takk for innsatsen!

«Retten til å skifte tro» har hatt et spesielt fokus i Stefanusalliansen i høst. Den siste tiden har våre samarbeidspartnere, menigheter og mange enkeltpersoner brukt mye av sin tid på dette viktige arbeidet. Det er vi veldig takknemlige for. Her er noen glimt fra høstens arbeid for forfulgte kristne.

KRISTIANSAND

Under fakkeltoget i Kristiansand fortalte «Maryam» sin historie. Hun måtte velge mellom å forlate Iran eller bli muslim da det iranske politiet fant ut at hun var kristen. Hun er engasjert i misjon, og ønsker ikke å stå fram med

navn og bilde. Til stede var også Knut Arild Hareide, som sa:

– Det er viktig for meg å stille opp på en kveld som dette, fordi det er så mange kristne som må leve i skjul, som blir forfulgt på grunn av troen sin.

TRONDHEIM

Drøyt 100 personer møtte opp på torget i Trondheim. Der fikk de blant annet høre biskop Tor Singsaas oppfordre til fortsatt engasjement for forfulgte kristne søsken. Fakkeltoget gikk fra torget til

Bakke kirke. Pastor i Trondheim baptistmenighet, Egil Sagen, holdt andakt og Jan-Eivind Viumdal fra Stefanusalliansen holdt foredrag om «der det er farlig å skifte tro».

BESØK AV NIKOO

Nikoo Ordodary (27) var vår gjest under «Søndag for de forfulgte» og fakkeltogene i november. Hun og familien forlot Iran da Nikoo var tolv år, og i dag er hun programansvarlig og programleder i TV-kanalen SAT-7-PARS, som sender kristne tv-programmer inn i Iran. Nikoo deltok ved fakkeltogene i

Oslo og Sarpsborg, hadde møter på Stortinget og i Utenriksdepartementet, og besøkte flere menigheter.

– Tusen takk for deres bønner og engasjement for kristne i Iran. For dem som arresteres eller trakasseres for sin tro, betyr det så utrolig mye at dere bryr dere, sa Nikoo.

DRAMA PÅ KONTORET

I våre forberedelser til fakkeltoget kom det som et sjokk for enkelte at noen hadde sett sitt snitt til å kaste overheadprojektoren i løpet av året som har gått. Den har visstnok en genial

funksjon når det gjelder å lage faner til fakkeltoget. Men faner ble det lell, og her har Stefanusalliansens Birgit Solbakken og Hilde Skaar Vollebæk byttet ut tastatur med maleutstyr.

MINISTEREN KOM I KIRKA

I Oslo startet fakkeltoget med en samling i en fullsatt Oslo domkirke, med utenriksminister Børge Brende til stede.

– Det er en glede for meg å vise støtte til de hundrevis av engasjerte mennesker her i Norge som hver november

markerer solidaritet med forfulgte religiøse minoriteter, og som i år har fokus på retten til å skifte tro, sa Brende. På bildet viser han fram plakaten han fikk overlevert fra Stefanusalliansen, som en påminnelse om å fortsette arbeidet for trosfrihet.

A photograph of a rocky beach at sunset. The foreground is filled with dark, wet rocks. The ocean is calm, reflecting the soft light of the setting sun. In the distance, a dark, rocky coastline is visible. Two vibrant rainbows are visible in the sky, one arching over the water and another fainter one to the left. The sky transitions from a pale blue at the top to a soft pink and orange near the horizon.

For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker
og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere framtid og håp.

(Jer 29,11)